

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PIGTRAD

UDGIVET AF

KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND

AUSCHWITZ

★

BERGEN BELSEN

★

BUCHENWALD

✧

DACHAU

✧

HUSUM

✧

NEUENGAMME

✧

PORTA

✧

RAVENSBRÜCK

✧

SACHSENHAUSEN

✧

STUTTHOF

✧

FRØSLEV

✧

HORSERØD

✧

SHELLHUSET

✧

VESTRE FÆNGSEL

På vagt for Danmark

Aktieselskabet
Skjelskør Laane- og
Discontobank

Aage C. Frederiksen
Skælskør

Aktieselskabet DAPCO
Skælskør
Tlf. 485 H. B. H. 593

Andelsvaskeriet
for Sydvestsjælland
Skælskør Tlf. 432

J. Gjellebøls Boghandel
Skælskør
Tlf. 17 Giro 5794

Skelskør
Frugtplantage A/S
Skælskør

H. K. Hansen
Aut. Installatør
Tlf. 104 Mern Tlf. 104

Harboes Bryggeri
Skælskør

H. Pedersen
Købmand
Nyraad St.

Masnedsund Brugsforening
pr. Vordingborg
Tlf. Vordingborg 160

Kød & Flæsk
Brdr. Soelberg
Algade 86 Vordingborg

Wilh. Hansen
Ur- & Chronometermager
Store Hedinge Tlf. 28

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

stiftet 1945

PROTEKTOR: HS. KGL. HØJHED PRINS AXEL

Fondens kontor: St. Kannikestræde 10, Kbh. K. (kontortid 9—16).
Telf.: Om dagen Minerva 1336 om aftenen Ordrup 5075 — Postkonto 780.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet på aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men iøvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bopliedende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlem.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. — Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var forblevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2 nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande — og andre lignende øjemed.

BESTYRELSE

Forretningsudvalget:

Formand: Konsul, sagfører, Kaj V. Dahl, Vitus Berings Plads 1, Horsens. Næstformand: Militærattaché, Fl. B. Larsen, Stockholm.

Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, Kbh. Leder af fondens kontor: Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund, Ordrup 5075.

Sekretær: Tobakshandler Sv. Darling, Hillerød.

Den øvrige bestyrelse:

Damtoft, Aage E., præst, Vesterbro 76, Ålborg. Fosmark, Johs., overlærer, Redaktør af Pigtråd. Slagelsegade 9, 2., Kbh. Ø., Øbro 8537. Holt, Paul, seminarieførstander, cand. mag., Århus. Jespersen, Otto, landsretssagfører, Søndergade 72, Århus. Johansen, P. A., arkitekt, Bernstoffslunds Allé 80, Charlottenlund. Kjeldsen, K., oberstløjtnant, Odense. Kæraa, Leo, tandteknikermester, Banegårdspladsen, Århus. Leth, O., bibliotekar, Johnstrupsvej 8, Sorø. Loft, Johs., gas- og vandmester, de Mezasvej 18, Århus. Mahler, P. E., førstelærer, Nr. Søby Skole, Nr. Søby, Fyn. Møller, Poul, fabrikant, Skive. Næsted, Børge, læge, Sadolinsgade 9 st. th., Odense. Olesen, Otto W., boghandler, Randers. Olesen, O., kontorchef, Grønnegade 18 A, Herning. Rambusch, H., landsretssagfører, Kongensgade 49, Esbjerg. Riis, Poul, pastor, Rosenvængets Sideallé 5, København Ø. Tria 3101. Schmidt, Otto, prokurist, Kolding. Thestrup, K. (M. F.), dommer, Herning. Thorsøe, Holger, købmand, Sønderborg.

BLADET PIGTRÅD

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 12 numre årligt. Abonnement 15 kr. pr. år (Girokonto 780 kan benyttes ved bestilling af abonnement).

SEKRETARIAT

Ekspedition, abonnements- og annonceafdeling, St. Kannikestræde 10, Kbh. K. (kontortid 9—16) Minerva 1336.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør: Overlærer Johs. Fosmark, Slagelsegade 9, 2. sal, København Ø. Telefon: Øbro 8537 (træffes bedst 17,30—18,30).

FORRETNINGSFØRER

Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund. Telefon: Ordrup 5075.

TRYKKERI

Hak Jørgensens Bogtrykkeri, Ejby pr. Glostrup.

Afleveret til Postvæsenet den 14. august. Trykt i 17.000 eksemplarer.

Officiel tysk hyldest til mændene fra 20. juli.

Den 20. juli var der forløbet 10 år, siden det mislykkede attentat på Hitler fandt sted. Den tyske modstandsbevægelses ledende mænd underskrev denne dag deres egen dødsdom. Var attentatet lykkedes, ville krigen være forkortet med ni måneder.

Den forpinte verden måtte med skuffelse notere, at Hitler havde overlevet, og at terrorstyret gik videre i skærpet form og øget tempo. Den berygtede folkedomstol i Berlin afsagde tusinder af dødsdomme, og de fleste af dem blev fuldbyrdet. Den tyske modstandsbevægelse måtte betale dyrt for sit mod og sin indsats. Det kan kun beklages, at det ikke var lykkedes at svejse dens vidt forskellige faktorer sammen til en enhed. Var det sket, kunne Hitler-styret være styrtet, selv om attentatet var mislykket.

Præsident Theodor Heuss talte dagen før 10-års-dagen under en højtidelighed i det frie berlinske universitets auditorium i anledning af ti-års-dagen for det mislykkede kup-forsøg mod Hitler. Præsidenten hylde mændene fra 20. juli. De efterlod det tyske folk en stolt arv, der stadig har sin værdi, sagde han.

Under talen oplæste præsident Heuss nogle linier fra Hitlers »Mein Kampf« og sagde, at disse linier var et svar til dem, der stadig fordømmer mændene bag kup-forsøget.

De pågældende linjer lyder: »Hvis et folk føres mod ødelæggelse ved hjælp af regeringsmagt, er det ikke blot hvert medlem af dette folks ret, men også pligt at gøre oprør.

Menneskeret står over for statens autoritet«.

Heuss talte i bevægede ord hædrende om de mænd, der døde under de massedødslejre, som fulgte efter det mislykkede attentat.

Offentlig udtryk for tysk anerkendelse

Præsidenten sagde, at formålet med hans tale var at give offentligt udtryk for tysk anerkendelse af de sammensvornes historiske ret til at tænke og handle, som de gjorde, og takke dem for det renhedens symbol, de rejste, da det tyske navn var tilsølet af nazisternes uhelderlighed, fejghed og brutalitet.

Retten og måske pligten til at yde modstand mod naziststyret bestod fra den dag, Hitler kom til magten i 1933, da uretten og brutaliteten begyndte, erklærede præsidenten. Dette blev fuldstændig klart et år senere, da en tysk justitsminister indførte en lov, som med tilbagevirkende kraft skulle retfærdiggøre de massedødslejre, der fulgte ovenpå en indre strid inden for nazipartiet (Röhm-oprøret), og da en hærminister og hæren indhyllede sig i tavshed, efter at generalerne von Schleicher og von Bredow var blevet myrdet.

Mændene fra 20. juli efterlod det tyske folk en stolt arv. Deres blod rensede det tilsølede tyske navn for den skam, Hitler påtvang os tyskere. Denne arv har stadig sin værdi, og vore pligter, der opstår af den, er endnu ikke opfyldt.

Kranse på henrettelsesstederne

Om formiddagen overværede Vesttysklands politiske ledere minde-gudstjenester, hvor også gejstlige fra fængslet Ploetzensee var til stede. I sin tid gav disse gejstlige mange af 20. juli-mændene den sidste trøst før henrettelsen.

Præsident Heuss var til stede ved den evangeliske gudstjeneste i Jesus Christus-kirken i Berlin, medens forbundskansler Adenauer overværede den katolske gudstjeneste i Sct. Bernhard-kirken. Kl 10,30 nedlagde præsident Heuss kranse på henrettelsesstederne i det tidligere krigsministeriums og Ploetzensee-fængslets gårde.

INDHOLD:

	Side
Oprejsning til 20-juli-mændene ..	187
Oprustningen i Østzonen	189
Taktisk, kommunistisk manøvre ..	197
Tortur til tonerne af tysklandssangen	203
Bernadotte-monumentet i sigte ..	208
Fransk udgave af lægeundersøgelsen om k-z-lejrenes eftervirkninger	208

Aktieselskabet
KEMI-CASCO
Sandtoften 25 Gentofte

Julius Tafdrup A/s
Vesterbrogade 9 B København

Aktieselskabet
De Københavnske Forstæders
Bank
Glostrup

Mikroværk A/S
Sydmarken 32 - 38 Søborg

National Kasseapparater
Vimmelskaftet 38 København K

Ravnsholt Savværk
Allerød

KØGE
KULFORRETNING A/s

Brødrene Vedso
Bihuse- og Vokstavlefabrik
Driftbrohus pr. Køge
Tlf. Snogebæk 20

Aktieselskabet
Landbrugs- og Handelsbanken
Vordingborg

Banken
for
Vordingborg og Omegn

Sparekassen
for
Vordingborg og Omegn

P. Knudsen og Søn
Garverier
Vordingborg

Stanseværket
Nygaardsvej 10
København Ø Tlf. Ryvang 7601

Heinr. Jessen & Co.
Deres Renser & Farver
Brønshøjholms Allé 45 Brønshøj
Tlf. 96 - 495 - 496

A/s Salicath's Express Co.
Raadmandsgade 51-53 København N.

A/S »EXINTER«
Søborg Hovedgade 31
Tlf. Søborg 816

Hans Nielsen
»Centrum« Hørsholm

A/S Margarinefabriken
KRONBORG
Helsingør

I/S LILLESØ
Ndr. Fasanvej 273 Københav N
Tlf. Taga 41 & 61

Dampvaskeriet
ABSALON
Frederikssundsvej 131 Brønshøj

Telefonico
Frederikssundsvej 60 C Kbh. NV
Tage 5601*

Usserød Bryggeri
Hørsholm

HALDOR
Christiansen
SUDERGADE 13 Helsingør
Tlf. Kontor 144 Privat 1923

Præsto Mejeri

Tlf. 190

A/S Korsør Jernstøberi
og Maskinfabrik

Kählers Teglværk
KORSØR

Hjerte-Lys
Nordisk Lysfabrik
Vordingborg Tlf. 512

Buko-Ost

Masnedsund Mejeri
Vordingborg Tlf. 78

Centraltrykkeriet
Vordingborg

Juul & Jensen
Radio
Algade 16 Vordingborg Tlf. 38

Masnedsund
Fiskesalgsforretning

»BIO«
Tlf. 881 — 1618
Vordingborg

Bolette
Vordingborg Tlf. 1363

Vordingborg Trælasthandel A/s
Vordingborg

Genoprustningen i den tyske østzone

1.

Hvad foregår der i den tyske sovjetzone? Har man tilforladelige beretninger? »Kampgruppen imod Umenneskelighed« i Vestberlin og »de frie juristers nævn« udgiver hver måned en nøje oversigt over stillingen i Østzonen med beretninger fra folk, der bor og arbejder derovre. Et ministerium for »fælles tyske anliggender« har udgivet en sammenfattende orientering — for nogle år siden allerede, er der udkommet en plan over den fuldbyrdede genoprustning i Øst, mest efter udsagn fra flygtede folkepolitiofficerer. Alle disse skrifter er kun udgivet til internt brug for en interesseret kreds; de er ikke alment tilgængelige, men kan sendes til enhver, der ønsker det. Hist og her hører man tvivl, om det nu også er sandt, hvad flygtninge fortæller, — for resten de samme tvivl og ytret fra næsten de samme kredse, som før kapitulationen med en mærkelig skepsis mente sig berettiget til at bagatellisere de tyske politiske flygtninges beretninger fra koncentrationslejrenes Tyskland. »Vi har lige været i Tyskland«, plejede disse troskyldige »objektive« at sige og skrive, »og alt, hvad vi har set, viser dog, at det hele slet ikke er så slemt, som det gøres til af dem, der i had og modstand har forladt deres fædreland. Hitler har afskaffet arbejdsløsheden; de unge tyske er glade og tillidsfulde; der er ro og orden i landet; og vanskelige spørgsmål løses i fællesskabets ånd. Vi kan lære af dem dernede!«

Ak, for hurtigt har vi glemt disse tåbelige udtalelser i vore blade og fra vore talerstole. For hurtigt har vi glemt, at der var adskillige, der tilslørede og bortforklarede og undskyldte (»det er kun overgangstiden« Hitler skal nok tilpasse sig« »han ønsker jo fred, han slutter jo Ikke-angrebepakter« »alle i Tyskland ønsker fred«), hvad der skete i Nazi-Tyskland. Og

spurgte man dem: har I set koncentrationslejrene? så svarede de: har De set dem? eller: det er jo ikke det, man viser frem for sine gæster eller: vi kan kun stole på det, vi ser med vore egne øjne!

Og da disse folk ikke var nazister (»bevares! det er vi da ikke!«), fandt de genlyd og førte os lige ind i den 9. april. Sandheden var jo den: det var meget værre end de tyske emigranter fortalte. Danmark fik det at føle, ubekymrede unge tyske, disse fredelskende nazister kom. Hvor hurtigt har vi ikke glemt! Er det ikke de samme kredse, netop intelligente folk, endda professorer, der, næsten med de samme ord vil bortforklare, ganske jævne og alment tilgængelige kendsgerninger om forholdene øst for jerntæppet. Et system, der hæver den sociale standard (som man fortæller os) på bekostning og ved hjælp af millioner af slavearbejdere (som man fortier for os), dømmes sig selv. Ja, det ville dømmes sig selv, når der kun var eet eneste menneske, der på grund af sin livsopfattelse pines og tortureres og sættes bag pigtråd; men her, hvor det drejer sig om millioner, da lukker disse »humanister« bevidst øjnene. De ser det forkerte i deres eget land (og hvor sker der ingen fejl?), men de bunker af uret, der daglig begås inden for jerntæppets område, smuldrer bort fra deres bevidsthed, når man viser dem en pragtgade i marmor. Også Hitler byggede autostradaer og lavede olympiade og en Vest-Øst akse i Berlin: han formåede at bluffe. Og det samme sker blandt andet og f. eks. i den tyske østzone. Netop de kredse, der skriger voldsomt op om en mulig vesttysk genoprustning, burde dog, for fredens og det gode eksempls skyld, lige så ihærdigt, ja endnu mere ivrigt gå løs mod den allerede skete østtyske genoprustning.

Eller er et »kaserneret folkepolitik« ingen armé? Politik, der ligger i kaserner: man plejer at kalde den slags for en hær. For at blive klar over det, behøver man ikke at fordybe sig i bøger eller de nævnte beretninger; man kan stole på, hvad man ser — og hvad man hører, bare på et eneste besøg i Vest- og Østberlin. Der kommer for tiden tusinder af tyske krigsfanger hjem fra Rusland, der uafhængigt af hinanden fortæller de samme kendsgerninger om forholdene i de russiske arbejdslejre, hvor de var sammen med russiske politiske fanger — den tyske tidligere marxist, senere teolog Helmut Gollwitzer, som fik lov til forholdsvis frit at bevæge sig i Rusland under sit årelange fangenskab, skildrer med en forbløffende saglighed forholdene i Sovjetrusland i bogen: Und führer, wohin Du nicht willst. (München: Kaiser Verlag 1952). Han så, hvad delegationer aldrig får at se — han talte russisk; han levede i flere år også iblandt russiske bønder og intellektuelle, stadig som krigsfange, som sovjetterne mente at kunne »omskole« og derfor gav en vis margin af frihed. Og resultatet, han omsider når til: det var lige meget, om jeg befandt mig inden for eller

Også lokomotiverne tages i brug i propagandaens tjeneste ved prydelse af Sovjet-stjernen. Det er et almindeligt syn bag jerntæppet.

AABENRAA
AUTOMOBILSELSKAB A/S

A/S C. Andresen

Aabenraa

Tlf. 3333

CHR. POULSEN

Malermester
Sønderborg

P. Nymand

Indeh. Hans Nymand
Frugt en gros

Tlf. 1629

Sønderborg

BOLIG-NYT

Riis-Andersen
Aabenraa

JOHS. POULSEN

Isenkram
Aabenraa

TEMPO

Radio- og aut. Installations-
forretning
Aabenraa

Ricken & Co.

Aabenraa

H. C. Kruse

Maskinsnedkeri

Karpedam 2

Aabenraa

C. Borregaard Nielsen

Mejeriart. Tekn.-kem. forretning

Tlf. 2950 & 2815

Aabenraa

A/S Sønderjydsk

Frøforsyning

Aabenraa

Toftlund Skotøjsforretning

Carl Marquardt

Tlf. 194

Aabenraa Kul- Kompagni A/S

Sparekassen for Aabenraa By og Omegn

I. M. JENSEN

aut. G. M. forhandler - Aabenraa

GRAND HOTEL

Aabenraa

Peter Vierick

Byggeforretning - Aabenraa

Den nordslesviske Folkebank A/S

Aabenraa

Aabenraa Konfektionsfabrik

H. Fabians Polstermøbelfabrik

Ramsherred 37, Aabenraa

Tlf. 3579

Aktieselskabet

DANEXIM

Internationale Transporter

Padborg

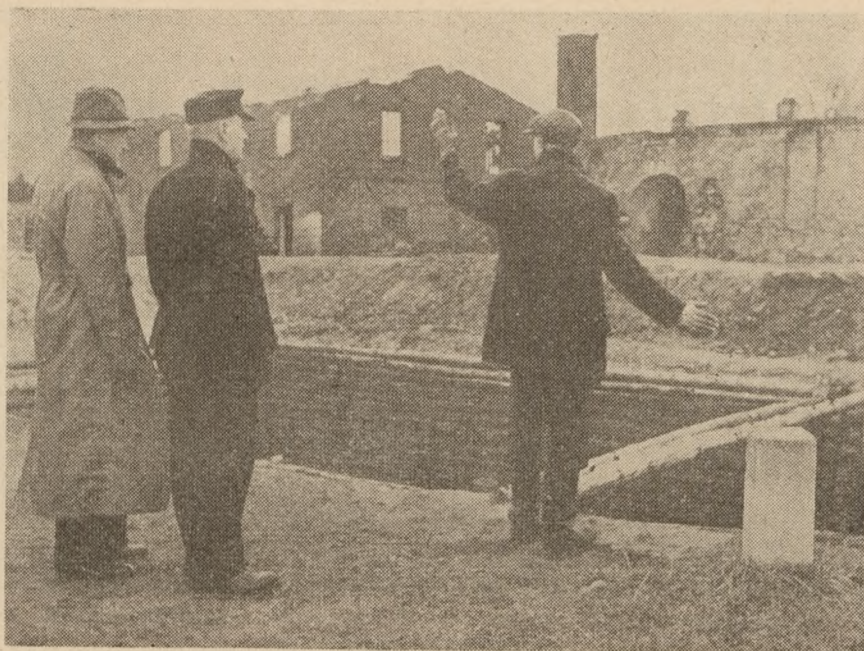
BERGIS

når det gælder FOTO

Nørregade 8, Padborg

Thomas Hansen & Søn

PADBORG

I Ingenmandsland ved den østtysk tjekiske grænse, findes talrige ødelagte og evakuerede gårde.

uden for pigtrådshegnet. »Lejrmentaliteten« præger systemet over det hele: alle lever som fanger. I frygt for bureaukratiet, ingen tør tage et ansvar; uden interesse for selve arbejdet, men stadig ude efter topydelse, der kan give et overskud over det eksistensminimum, man almindeligvis lige kan nå ved yderste mådehold med kræfterne. Bogen er velgørende ved sin uafsladlige stræben efter ikke at gøre modstanderen uret. En tidligere marxist oplever arbejderens paradys — men giv bogen til en af de lige omtalte troskyldige, som for resten ikke er kommunist (»bevares!«). De vil svare ligesom for femten år siden: »Overgangstider! Det bliver jo bedre! De har dog lavet noget godt Ja, friheden — men den indskrænkes jo også hos os!«

2.

Findes der en ganske nøgtern, tør, videnskabelig publikation om Østzonen, men statistik og tal og ord, der er mejslet som i en doktordisputats? Den bog findes, og det er, foreløbig, den eneste af den slags. Den kom i første oplag i 1950 i London under titlen: »The Eastern Zone and Sovjet Policy in Germany 1945-50« og er forfattet af

en videnskabsmand, der hedder I. P. Nettler.

Michael Kogon, der udgiver »Frankfurter Hefte«, har sammen med forfatteren bearbejdet og à jourført bogens tyske udgave, hvis titel er: Die deutsche Sowjetzone bis heute. (1953).

Nettler skriver: Bogen er strengt saglig; måske mener man, at tingene betragtes med interesse, dog uden deltagelse. Jeg håber, at sagligheden tjener sagen Som kilde benyttes tyske bilag, private dokumenter, avismeddelelser, kontrolrådets og F. N.'s statistikker, egne iagttagelser. Jeg er hverken for eller imod Tyskland eller Rusland; jeg er videnskabsmand. Man bør ikke danne politiske meninger uden kendskab til kendsgerninger. Det er forkert at mene, at udviklingen i Østzonen bør bedømmes dårligt fra begyndelsen, og lige så falskt er det at mene, at situationen idag var planlagt fra begyndelsen.

Det er programmet. Og udførelsen svarer til det på punkt og prikke; det kræver tid at gennempløje værket og visse nationaløkonomiske forudsætninger vil hjælpe til forståelsen af de mange sammenlignende tabeller og tal.

Militærregeringens politik udførtes af to organer, som er blevet sørgeligt bekendt: SMA's (sovjetisk militær administration) politiske afdeling og MWD (før NKWD og GPU). MWD svarer til en blanding af Gestapo og SS — efter russisk mønster blev også den tyske administration og økonomi politisk gennemlyst og ensrettet af disse to organer. MWD's særudgave var fra begyndelsen af at våge over det nydannede folkepoliti og at kontrollere »statssikkerhedsministeriet« (SSD), der skabtes 1950. Meningen var, at disse russiske kontrolembedsmænd naturligvis skulle blive, selvom russerne en gang trak sig tilbage fra Østzonen. Der var kz-lejre i Sachsenhausen, Buchenwald, Frankfurt, Lieberose, Forst, Torzau, Bitterfeld, Mühlberg, Bantzau, Altenhain, Stern-Buchholtz, Beeskow og et lige nord for Berlin med ca. 25000 fanger. Lejrene blev 1949 opløst og fangerne forsvandt enten i tyske fængsler eller på transporter mod Sovjetunionen; det sidste fremgår af det tyske jernbanevæsens kørselsberetninger.

Den første åbenlyse kontrol gennemføres nu tilsløret; det tyske SED-parti modtager f. eks. fortløbende instruktioner fra russerne, som 1950 en ordre til at organisere SSD. Udadtil er Østzonen lige som Sovjetunionen et federalistisk forbund — og det står frit for enhver tilsluttet part at gå ud af foreningen; *men desværre er det bag jerntæppet meget usandsynligt, at nogen får tilladelse til at gøre brug af sin ret.*

Interessante er valgresultaterne fra oktober 1946, det eneste valg, der fandt sted i Østzonen, efter at kommunister og socialdemokrater på russisk ordre havde dannet et nyt parti: SED. Til trods for fusionen kunne dette parti ikke opnå nævneværdig succes — i Berlin derimod, hvor socialdemokraterne stadig eksisterede som særligt parti, opnåede disse en fremragende sejr.

I det økonomiske livs administration foretrak russerne fagfolk for partifolk; på den måde lykkedes det for dem i forholdsvis kort tid at reorganisere handel og industri; læ-

Hans Hansen & Co. A/S

Dame- og Herrekonfektion
Sønderborg

Christian Schmidt

ved Colosseum
Sønderborg

Folkebanken
for Als og Sundeved
Aktieselskab

Sønderborg Uldvareforretning

St. Raadhusgade 11
Garn - Trikotage

Spare- og Laanekassen
for Ulkebøl Sogn
i Sønderborg

Als Tømmerhandel

Sønderborg Tlf. 3225

Ove E. Bruun

Kartonnage- og Æskeindustri
Sønderborg Tlf. 3314

Sønderborg Læderhandel

M. Legendorf
Sønderborg

Sønderborg

Andels-Svineslagteri

Poul G. Larsen

Farve- og Tapethandel
Sønderborg

Helmer & Jørgensen

Indeh. Viggo Jørgensen & Søn
Sønderborg

Gettermann

Sønderborg

Cykleforretn. »Waldorf«

S. Rybicki
Perlegade 50 - Sønderborg

A/S Det Nordiske Kamgarnsspinderi

Sønderborg

Sønderborg Bys Sparekasse

Als Husholdningsskole

Vollerup St.

Kornimporten for Als og Sundeved A/s

Sønderborg

Tlf. 2327-2328

Sønderborg Andelsmejeri

Netzlers Eftf. A/s . Papir en gros

Sønderborg

BRUNO KOCK

Automobiler

Sønderborg

QUITZAU - SØNDERBORG

Volundsgade 5

Tlf. 1925-27

Solo Fabriken A/s

Sønderborg

Jørgen Petersen

Hestehave Frugtplantage

pr. Sønderborg

Bygmester

A. CHRISTIANSEN

Dybbøl

Dybbøl Andelsmejeri

pr. Ragebøl

Tlf. Sønderborg 2591

Tyske krigsfanger, der er vendt hjem fra Rusland. De bærer endnu deres arbejdstøj fra Sibirien.

rere og dommere udklækkedes i forbavsende kort tid på lægmandsskoler.

Større vægt lægger man på et handledygtigt politi med central ledelse og nøje politisk kontrol. Udviklingen minder om forholdene mellem 1925 og 1933, da det var forbudt for tyskerne at opstille en armé: man grundlagde så et »kasserneret politi«, med andre ord: en camoufleret hær. Det samme gentager sig i Østzonen siden 1947; allerede dengang så man den linietro kommunist dr. Fischer som politiets leder i en SS-lignende uniform ved paraderne — og tidligere officerer fra nazitiden dukkede op som kommandører, iblandt dem værnemagtens officer Markgraf, der indtil 1949 var politichef i Berlin; efter hans tilbagetræden fik han den særopgave at hverve tidligere officerer, der opholder sig i Vestzonen.

Både disse udnævnelser og »politiets« styrke og udrustning beviser dens militæragtige karakter. Østzonens politi-organisation er den samme som før 1945; medens nazipolitiloven fra 1. 6. 1936 blev sat ud af kraft i Vestzonen, gælder den stadig i Øst! Man lægger særlig vægt på at styrke og forøge politisk politi, grænsepolitiet og polititropper, altså de afdelinger, som i »borgerlige« samfund spiller den

ringeste eller slet ingen rolle. I 1950 var østpolitiets antal oppe på 50.000 mand — foruden politiet i »normal« tjeneste; tallet er i mellemtiden blevet fordoblet; man bibeholdt de gamle betegnelser, men hele troppe- n er opdelt lige som en hær. Betalingen er selvfølgelig god. Samfundsmæssigt set er der kun få arbejdere i »politi«tjeneste; de fleste er »borgerlige«, der har mistet deres ejendom eller stilling ved »reformerne« — og kernen dannes af tidligere aktive officerer og sergenter, som er blevet hvervet allerede under krigsfangenskab.

Samtidig med polititroppernes udbygning foregik der en storstilet samordning af alle overvågningssteder ved hjælp af statssikkerhedsministeriet: dette ministerium forsynedes af russerne med alt teknisk tilbehør såsom aflytteapparater og lydtætte torturceller og en stab af stikkere og agenter. Lige som NWD i Rusland står også SSD (Staats-sicherheitsdienst) ikke til regnskab over for nogen som helst. Dertil kommer endelig, at domstolenes uafhængighed mere og mere forsvandt: statsadvokaten bestemmer, hvilken domstol, der skal afgøre en sag, og han har lov til anke under forhandlingerne, den anklagede kun efter domsafsigelsen — og folke-

dommerens laveste aldersgrænse er nedsat til 23 år!

Sammen med sikkerhedsapparatets opbygning foregik en bevidst og hensynsløs udplynning af Østzonens økonomi under påskud af »reparationer« til Sovjetunionen; og denne almindelige demontage, der camoufleret fortsættes den dag idag, sker i særlig kras modsætning til den marxistiske teori også i dens stalinistiske udformning. Allerede 1946 var 5500 km jernbanespor demonteret og afleveret til Rusland; 1800 km længde, det være sig en eller tosporet, var helt forsvundne og 3700 km tosporede strækninger måtte laves om til ensporede. 29 procent af hele sporlængden i Østzonen blev altså demonteret — og genopbygningen blev derfor uhyre forsinket. Ved første øjekast synes det ejendommeligt, at der alligevel ikke indtrådte almindelig arbejdsløshed, tværtimod: antallet af beskæftigede i Sovjetzonen er stadig stigende. Men tabellerne siger intet om arbejdernes duelighed, om produktivitetens dalende tendens og antallet af uproduktive arbejdsforhold. Demontagerne skete i begyndelsen helt meningsløst: man bortførte hele universitetslaboratorier, telefonstationer, jernbaneværksteder; i nogle industrier blev denne form for udplynning påfaldende hurtigt standset og — til almindelig forbavelse — endda godtgjort ved tilbageleveringer. Dette gælder særlig minedrift, sukkerraffinaderier, Leuna værkerne — men disse sektorer dannede senere hen kernen i sovjet-aktieselskaberne, de såkaldte SAG: alle værker — på een undtagelse nær — der 1946 blev strøget fra demontagelisten, hører til denne kategori, med andre ord: gik over i russiske hænder. Dertil kommer så reparationer fra den løbende produktion; alene i Sachsen-Anhalt fik industrien reparationsordrer til et beløb af 542 millioner RM i året 1946 — og landbruget til næsten 184 millioner RM. Betalingen måtte bæres af den tyske økonomi — kontoen hedder i budgettet: »Überweisung« til finansernes centraladministration. Og endelig må der ikke glemmes den sidste

Augustenborg

Trælast- og Tømmerhandel A/S

**Sønderborg
Forniklingsanstalt**

H. Madsen

Karl Heinz Petersen

Aut. Elektro Installatør

Spang pr. Sønderborg Tlf. 1995

Johs. Jensen

Bagermester

Broager Tlf. 171

Aktieselskabet

VITFOS

Graasten

ULDALL-JESSEN

Graasten

Graasten Husholdningsskole5 mdrs. husholdningskursus be-
gynder 4. maj og 4. november

Olga Reppien & Ebba Drewes

Hans Knudsen**JERN- OG STAALFORRETNING A/S**

Sønderborg

Broager Trælasthandel og Trævarefabrik

Aktieselskab

Tlf. 34

PETER BLESHØY

Urmager — Guldsmed

Tlf. 151 Nordborg Giro 59383

Magasin du Nord

v/ Alfr. Johansen

Graasten

Carl C. Biehl

Bogtrykkeri — Papir en gros

Graasten

Holgers Renseri

Graasten

Slotsgade 12

Tlf. 1413

Skibsværft »TOFT«

Brdr. Weiss

Tlf. Graasten 1225

Günther Schmidt

Tlf. Graasten 1460

Graasten Teglværk

v/ E. Clausen

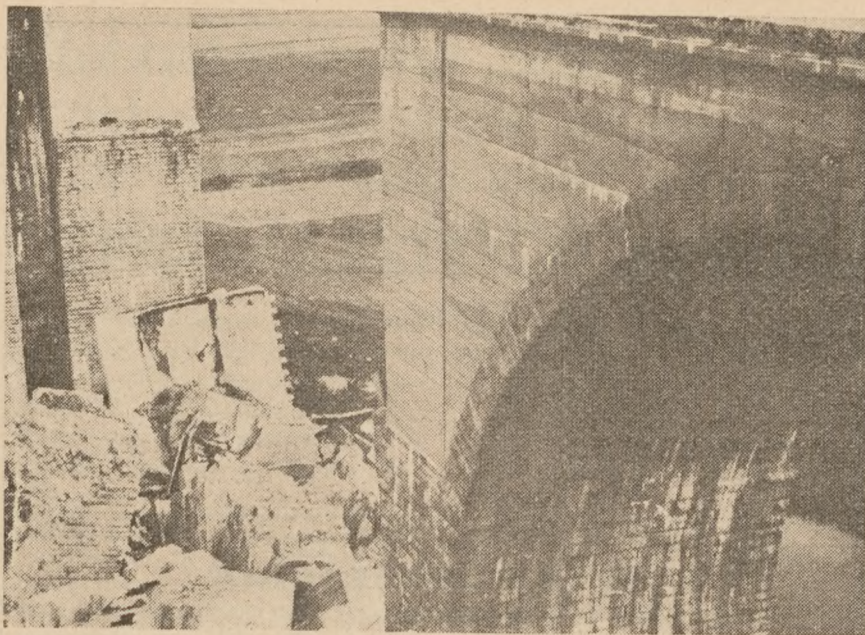
Graasten

DANFOSS

Ing. M. Clausen

NORDBORG - ALS

Tlf. Havnbjerg 5411

En bro er her sprængt af russerne for at hindre trafikken mellem Øst og Vest.

og — værste reparationsydelse: arbejdskraften, der består af de officielt registrerede arbejdere og kz-fangerne — de indsættes enten i Østzonen eller i selve Sovjetrusland.

Kendt er uranminerne i Sachsen. Indtil slutningen af 1948 har man nøje tal over transporter til Rusland: 40.000 fanger forlod med jernbanen grænsebyerne mod øst.

Meget lidt kendt, men dog af uhyre vigtighed er fremgangsmåden, når det drejer sig om at bringe østtysk industri- og landbesiddelse i russisk eje: det sker ved at tilslutte virksomheden til SAG (sovjetaktieselskab, med hovedkontor i Berlin og den virkelige ledelse i det russiske handelsministerium). Den højeste stilling, en tysker kan opnå i en SAG er prokurist — hele SAG-organisationen er et fjernstyret og fremmed magtområde inden for den af navn »selvstændige« østzone; den har nøglestillingen i Sovjetzonens nationaløkonomi.

Det østtyske erhvervsliv mistede den sidste rest af eget initiativ, da de russiske handelsselskaber omsider dukkede op; for deres uigenomsigtige virksomhed er Tyskland, hele Tyskland, ligefrem en ideel tumleplads. De er en ihærdig forpost for russisk udenrigshandel;

deres lille specialafdeling hedder Derutra (tysk-russisk transportselskab). Navnet er vildledende. Det er et rent russisk foretagende og ejer f. eks. 10 pct. af enhver slags vognmandskørsel i Østzonen med ca. 5000 køretøjer. Handelsselskaberne har naturligvis et snævert samarbejde med SAG og ensretter sammen med dem hele den østtyske økonomi til at blive en slags underafdeling af sovjetrussisk udenrigshandel; der er selvfølgelig ingen privat eller statsdrift (og de fleste virksomheder er jo nu statseje), der vover at gå uden om et »tilbud« fra et russisk handelsselskab. Sandsynligvis er hele denne lukrative aktivitet drivkraften i russernes østzonepolitik, som forklarer mange ellers uforklarlige modsætninger i deres politik.

Til slut: Kan Tysklands deling også ses fra et positivt standpunkt? Uden tvivl. Thi ellers var hele Tyskland blevet administreret i lighed med Berlins Fire-magt-kontrolråd, hvis handlekraft blev lammet af russernes uafdelige veto; på den måde havde russerne haft lettere ved at gøre hele Tyskland til deres indflydelsessfære; derfor også sovjetternes propaganda med hensyn til Tysklands »enhed«; sådan set er Tysklands deling en vel-

signelse for Vesteuropa, — en vel-signelse, der betales med 15 millioner menneskers frihed, med lidelse og afsavn, som ingen af os kan gøre sig en virkelig forestilling om.

HANS RÜTTING.

Krav om agtelse for alle former af demokrati.

Nogle modstandsfolk fra 14 europæiske lande har holdt møde i Wien for at forberede 10-års-dagen for befrielsen. Man vedtog at holde et stævne i Wien i dagene 24-27. november.

Fra komiteen er der udsendt et opråb, hvori det bl. a. hedder:

For 10 år siden havde Europa efter uendelige lidelser afkastet Hitlers åg. Den tyske militarisme, der var ansvarlig for millioner af uskyl-dige menneskers død, var sønder-slået.

Modstandsbevægelsen vil intet glemme.

Stillet ansigt til ansigt med faren for genopståelsen af en tysk militarisme og nazisme, kan modstandsbevægelsen ikke tie. Derfor erklærer de forsamlede delegerede højtideligt, at de uden forbehold vil arbejde for et eneste mål: At genoprette tilliden mellem nationerne og freden blandt folkene, ved agtelse for alle former for demokrati.

I en pressemeddelelse fra det forberedende møde hedder det, at der er tilsendt en udtalelse til udenrigs-ministrene Eden, Molotow og Mendès-France.

Der udtrykkes i denne erklæring håbet om forståelse og fredeligt samliv.

Mødets udtalelser bærer stærkt præg af, at man har søgt en bred tilslutning. De er blevet holdt i så almindelige vendinger, at man spørger: Hvad er meningen?

Naturligvis ønsker alle fred og forståelse mellem folkene.

Naturligvis er alle imod tysk militarismes og nazismes genopståen.

Hvis man derimod havde vedtaget en henvendelse, der bød Rusland afmilitarisere Østzonen og til gengæld krævede planerne om Vesttysklands genoprustning skrinlagt, havde man sagt noget, der var værd at lytte til, og som ville have haft relation til den aktuelle situation.

Havde man desuden fortalt Molotow, at vi som modstandsfolk havde oplevet gestapos forbandelser,

(fortsætter side 201)

Peter Henriksen

Toftlund

Aut. G. M. Forhandler

Henry Christiansen

Tømmerhandel

Haderslev

Tlf. 22541

**Haderslev
Bank**

Aktieselskab

Andelsmejeriet

»Gramgaard«

Tlf. Gram 16

Dansk Kafferisteri

Aktieselskab

Kolding

A/S Sydjydsk

Trælasthandel

C. F. Müllers Eftf.

Kolding

Dansk Olie-Import

Kolding

Siden 1872

Conrad Jensen & Søn

Varde

Jensen & Holm

Aut. Elektro Installatører

Smedegade 13 Varde Tlf. 440

**Varde
Trælasthandel A/S**

Gram & Nybøl Godser

Aktieselskab

GRAM TÆPPEFABRIK

Aktieselskab

M. Frisk

Købmand

Gram

Tlf. 78

Svend E. Thomsen

Guldsmed

Adelgade 13

Kolding

Brdr. Volkerts Fabriker A/S

KOLDING

S. WINKLERS EFTF. A/S

Kolding

Aktieselskabet

**VARDE
STAALVÆRK**

Den mest velsmagende

Sennep er

Alfa SENNEP

A/S ALFA . VEJEN

Chr. F. Hey

Vestergade 5

ODENSE

Når De skal købe
armbåndsure da husk navnet

»BENDO«

Schweizerfabrikat til den

populære pris

Fås kun hos

»TEMPUSURMAGEREN«

Fred. Rasmussen

Odense

Modstandsbevægelsens Initiativkomite mod tysk genoprustning er en manøvre, der tjener kommunistisk interesse

Man råber højt i protest mod Vesttysklands genoprustning, men fortier, at oprustningen er fuldbæret i Østtyskland

Fra modstandsbevægelsens initiativkomite mod Tysklands genoprustning udfoldes der en del bestræbelser for at få Danmark til at protestere mod det, der forberedes angående Tysklands nærmeste fremtid.

Man er meget aktive for at gøre opmærksom på det hårrejsende i, at vi her i Danmark skal være med i et samarbejde om Tysklands genoprustning. Man gør opmærksom på, at et militært stærkt Tyskland altid vil betyde en fare i Europa, og da især for Danmark.

Nu ved vi meget vel, at det officielle Danmark er gået ind for, at der under kontrol sker en oprustning i Vesttyskland. Den billige propaganda opnår man da let ved at råbe kommunister efter de folk, der går imod det, som folketingets store partier her går ind for.

Det bedrøver os at måtte sige det, at vi ikke er enige med Initiativkomiteen. Det er folk, der er vore gamle kammerater fra modstandskampen, med at klare hele problemstillingen ved at råbe kommunister, er for billigt. For sandheden er jo den, at Initiativkomiteen består af en politisk broget kreds.

Der er Sydslesvig-folk deriblandt. Deres bevæggrunde ligger på linie med den danske forening i Flensborg. Her har man flere gange måtte kæmpe for en sag, som ikke var deres. Rundt omkring i danske hjem i Sydslesvig hænger der billeder af en far, en søn, eller en kæreste, som har måtte lade livet i kamp for Tyskland, til trods for at hans egentlige fædreland var Danmark, men grænsedragningen har ført disse tragedier med sig. Meneskelig set er det derfor letforklarligt, at man nu i danske kredse i Sydslesvig siger: Vi vil ikke i fremtiden være med til noget så-

dant. Og det er i sig selv tiltalende, at der er danske i kongeriget, der slutter op bag deres standpunkt.

Der er blot det at sige dertil, at det nu i dag drejer sig om et endnu større problem, nemlig problemet Øst-Vest.

Der findes også i Initiativkomiteen konservativt indstillede, som ud fra en klar erindring om den tyske værnemagts skalten og valten med tingene i »mønsterprotektoratet«, siger, at vi aldrig nogen sinde roligt vil se på, at tyskerne atter får våben i hænde, for tyskerne har altid misbrugt våbnene. Giver man en tysker en uniform på, lader militærmusikken lyde, så marcherer han, og får han »Befehl« til at skyde, så skyder han uden først at spørge sin samvittighed.

Ja, men alle tyskere er vel ikke ens? Nej, heldigvis ikke, men der findes næppe nogen anden nation, hvor man i den grad kan tale om et fællestræk overfor militære ordre som netop hos tyskerne. Våben og militærmusik og marchtakten kan lige som gøre ham til en helt anden end den flinke og fornuftige fyr, som man kan træffe rundt omkring.

Selv om denne gruppe ellers i indstilling er meget uenige med den radikalt-pacifistisk indstillede fløj, synes de i denne sag at arbejde godt hånd i hånd. De pacifistisk indstillede har samme synspunkter nu i dag som før 1914 og før 9. april 1940: Man opnår intet godt ved en krig, for krig er djævelskab og vil kun kunne bringe ulykke over et land, der angriber eller sætter sig til modværge. Nogle af dem er også af den opfattelse, at Danmark overhovedet ingen muligheder har for at yde effektiv modstand. Andre pacifister taler om, at det hele er så skammelig dyrt, at vi lige-

frem må ofre, og at vi forringer vor sociale levestandard ved at dyrke interesser, der har med militær at gøre. For dem er ethvert militærspørgsmål noget, man tager afstand fra ud fra doktrinære grunde, og når dette er tilfældet, afskærer man muligheden af at tage en drøftelse op af tingene.

Disse folk arbejder nu hånd i hånd med den øvrige del af gruppen, som består af kommunister. Deres slagord er kravet om fred. Deres symbol er fredsduen. De taler om forhandlinger mellem de store. De laver fredsoffensiver — og tier helt stille med, at deres mål er verdensrevolutionen.

Kommunisternes mål er meget klart i dette spørgsmål, for de ønsker, ligesom Hitler i sin tid ønskede det, at hele den øvrige verden skulle afruste, for at han kunne få tid til at skabe Europas stærkeste hær. Det var lige ved at lykkes for Hitler. — Fremtiden vil vise, om de nye magthavere indenfor kommunismen er dygtigere end han.

Naturligvis er det ikke blot i Danmark, diskussionen føres om denne sag. I Tyskland går det langt voldsommere til. Vesttysklands nuværende regering stiler klart henimod en genoprustning under en eller anden form, men der er mægtige folkekræfter, der går imod. Denne modbevægelse har formet slagordene og bevægelsen »Ohne mich« — uden mig. Det skal ganske enkelt forstås sådan, at den enkelte siger, at skal Vesttyskland atter marchere, sker det uden mig. Også dette kan »fredsvennerne« bruge, og især i udlandet har man fået det indtryk, at det tyske socialdemokrati her arbejdede på linie med »fredsvennerne«. Det kan i denne forbindelse være gavnligt, at gøre opmærksom på, at lederen af det vesttyske socialdemokrati, Erik Ollenhauer, fornylig fremsatte en udtalelse, der klarlagde problemstillingen. Han talte ved et møde, hvor diskussionen drejede sig om Tysklands neutralitet. Han lagde her klart loft mellem sig og »fredsvennerne«, idet han sagde:

Chr. C. Grene $\frac{A}{S}$

Skjern

**REKLAME OG
TRYKSAGER
af enhver art**

MIDTJYDSK REKLAME - BUREAU $\frac{A}{S}$

Bredgade 9 Herning Tlf. 1952

Hans Jensens Eftf.

Trikotagefabrik

IKAST

Tlf. 24

Helmer Rasmussen

Møbel- og Ligkisteforretning
Skolegade 7 Herning

SAJYKA

A. m. b. a.
HERNING

**Poul Krøjgaards
Trikotagefabrik**

Herning

Tlf. 406 - 1985

M. Svendsen & Co.

Herning

Stort Udv. i Broderi & Strømper
Søstrene Pedersen
Østergade 36 Tlf. 106 Herning

A/S VEJLE

MÆLKEKOMPAGNI

Continental

Vin - Import
Vejle

**Hans Jessens
MASKINBYGGERI**

Vejle

Martin Billeschou . Vejle
Nørrebrogade 11-13 Tlf. 840

A/S Schachner
Træ og Finer
Vejle

RELAX . Bøstrup
Fabrikant Kjær

HUGO HOLMSTOEL

Jern- og Staalforretning
SKJERN

Tlf. No. 1

Tlf. No. 501

Arne Rahbek

Herning Tlf. 1885

Kaj Krøjgaard Bomuldsvæveri

Tlf. 834

Herning

Paul Lehmann

Chartering - Forwarding
Steamshipagent
HERNING

P. Hildebrandt & Sønner

Malermestre
Herning

Lund & Erichsen

Elektro-Installation
Herning

Arbejdernes

Fællesbageri $\frac{A}{S}$

HORSENS

Horsens

Landbobank $\frac{A}{S}$

$\frac{A}{S}$ Brdr. Brincker

Grejsdal Hammerværk
Grejsdal

Herning Konfektion

Stedet hvor man køber Kjoler og
Frakker
Østergade 30 Herning

Skjoldborg-Petersen

Parfumeri

Herning

Tlf. 1360

Christensens Bogtrykkeri

Herning

Møbelforretningen CENTRUM

Viggo Nielsen
Søndergade 9 Herning Tlf. 443

Midtjysk Kafferisteri $\frac{A}{S}$

Herning
Tlf. 44 & 24

HADSTEN MØLLE

Kjeldsen & Co.

Bisquit Fabrik

Tlf. 51

Nr. Snede

D. F. D.

Otto Hansen & Co. . Vejle

Niels Bentzen & Co.

TORVEGADE 6

VEJLE

Martin Kjær

Vejle

Maskinfabrikken

»DYNEL«

Fredericiavej

Vejle

Østjyllands Husmandsskole

Tlf. Vindinge 12
Vejle

Lind & Jørgensen I/S
Møller Jensensvej 2 A

Tlf. 2470

Vejle

Tysklands neutralisering er Tysklands russificering.

Sagt med andre ord er det altså en kamp for eller imod kommunismen. Derfor er det beklageligt, at velmenende ikke-kommunister blandt vore kammerater fra modstandsbevægelsen frivilligt spænder sig for kommunisternes vogn.

Når kommunisterne råber fred, mener de naturligvis fred, men en fred, der skal hjælpe dem til at gennemføre deres hensigt. Man kan skylde dem for meget, og man kan vanskeligt forsynde sig på dem, men man kan ikke med nogen ret skylde dem for planløshed. Deres bedste aktiv er godtroenhed hos »de andre«, et håb om, at der nu med Malenkow er indledt en ny kurs, en drøm om verdensfred, hvor alle er gode venner, og hvor alle virker sammen i broderskab om at skabe en god og bedre verden.

Bliver der ikke plads i tilværelsen for håb og drømme, bliver der kun grå hverdage ud af tilværelsen, men håb og drømme skal helst stå i et vist forhold til virkeligheden, når det drejer sig om sager som disse. At dyrke ønsketænkning kan være meget forfrikkende, men det rummer den fare, at man blander drøm og virkelighed sammen.

En vis herre rejste jo for en del år siden, udrustet med paraply, fra Storbritanien til Tyskland og kom glad hjem med forsikring om, at freden nu var sikret.

Hitler havde opnået, hvad han ønskede. Nu skulle han ikke lave rustningskapløb. Nu havde han fred — til at ruste.

Ligheden mellem situationen nu og dengang er så påfaldende, at alle indrømmer ligheden. Når nogle fristes til ikke at se situationens alvor, er det i håbet om, at Rusland med de nye magthavere i Kreml har fået en ny politik. Alle kan være enige om at ønske dette og at håbe dette, men stadig gentagne forsikringer fra kommunistisk side garanterer, at man ikke har fraveget bundetheden til Marx - Lenin - Engel - Stalin - principperne. Hvordan er da disse principper?

Nødvendige krige

Lenin siger således i Udvalgte værker, udk. 1943, bd. VI, side 16:

»... Vi er ikke pacifister. Vi er imod imperialistiske krige om deling af byttet mellem kapitalisterne, men vi har altid erklæret, at det ville være meningsløst, om det revolutionære proletariat gav afkald på revolutionære krige, som kan vise sig nødvendige for socialismens interesser«.

Revolutionære krige

I Lenins samlede værker udg. 1942 bind 19 side 362—366 og Samlede værker, 3. russiske udgave, bind 19 side 323—332:

»Socialister kan ikke modsætte sig enhver form for krig uden at ophøre med at være socialister ...

For det første har socialister aldrig modsat sig og vil aldrig modsætte sig revolutionære krige.

For det andet er borgerkrige også krige. Den, der godkender klassekampen, kan ikke undlade at anerkende borgerkrige, som inden for ethvert klassesamfund repræsenterer den naturlige og, under visse omstændigheder, uundgåelige fortsættelse af klassekampens udvikling og skærpelse.

For det tredje udelukker socialismens sejr i eet land ikke uden videre alle krige i almindelighed. Tværtimod tager man dem som en forudsætning. Kapitalismens udvikling foregår højst ujævnt i forskellige lande. Dette kan ikke være anderledes under de nuværende betingelser for produktionen af forbrugsvarer. Heraf følger den uundgåelige konklusion: Socialismen kan ikke vinde en samtidig sejr i alle lande. Indledningsvis vil den vinde i eet eller flere lande, mens resten i nogen tid vil forblive enten borgerlig eller proborgerlig. Dette burde resultere ikke blot i gnidninger, men også i at kapitalisterne i andre lande vil stræbe direkte efter at knuse det sejrtriumfante proletariat i den socialistiske stat. I så tilfælde ville en krig fra vort synspunkt være lovlig og retfærdig. Dette ville være en krig for socialismen, for frigørelse af andre folk fra kapitalisterne.«

Sovjets fredspolitik

I Lenins udvalgte værker, udg. 1943, vol. 9, side 266—267 hedder det:

»Sovjetunionens internationale politik er en fredspolitik, som svarer til den herskende klasses, d. v. s. proletariatets interesser i Sovjetrusland. Denne politik samler alle forbundsfæller af proletariatets diktatur omkring dets banner og danner det bedste grundlag for at drage fordel af modsætningsforholdene blandt de imperialistiske stater. Formålet med denne politik er at dække den internationale revolution og beskytte arbejdet med opbygning af socialismen — hvis fremadskriden revolutionerer verden. Denne politik stræber efter at udsætte konflikten med imperialismen så længe som muligt. Med hensyn til de kapitalistiske stater, deres indbyrdes forhold og forholdene til deres kolonier indeholder denne politik: modstand mod imperialistisk krig, mod røveriske kolonikampagner og mod pacifisme, der dækker over disse kampagner.

Proletarstatens fredspolitik betyder absolut ikke, at Sovjetstaten har forsonet sig med kapitalismen, hvilket socialdemokraterne og deres trozkyistiske forbundsfæller hævder for at miskreditere Sovjetstaten i det internationale proletariats øjne. Denne politik er det proletariske diktaturs leninistiske politik. Det er blot en anden — og under de øjeblikkelige forhold — en fordelagtigere form for bekæmpelse af kapitalismen; en form, som Sovjetunionen til stadighed har anvendt siden oktober-revolutionen.

Proletariatet i Sovjetunionen nærrer ingen illusioner med hensyn til muligheden for en varig fred med imperialisterne. Proletariatet ved, at det imperialistiske angreb mod Sovjetunionen er uundgåeligt; at inden for den proletariske verdensrevolutions udvikling må krige mellem proletariske og borgerlige stater, krige for verdens frigørelse fra kapitalismen nødvendigvis og uundgåeligt opstå. Derfor er det proletariatets første pligt som forkæmper for socialismen at træffe alle de nødvendige politiske, økonomiske

Jørgen Pedersen
Automobilforretning
Viborg

Rysgaards Musikhus
Gravene 7 A
Viborg Tlf. 2232

TH. VISSING
Gravene 17 Viborg Tlf. 523

I Viborg mødes by og land
alle i
»SNAPSTINGET« . Tlf. 353

Knud Therkildsen
Slagtermester
Gravene 9-11 Telefon 1234
Viborg

Landboernes Møbelmagasin
Vestergade 4 Viborg

Lui - P
v/ Schaarup-Jensen
Kjoler og Konfektion
Vestergade 10 Telf. 351
Viborg

Køb Kød, Flæsk og Pålæg hos
Marturin Schütt
Vestergade Tlf. 175
Skansen Tlf. 740
A. S. Ørstedesvej Tlf. 1375

Doul Reffskier
Material- og Farvehandel
Viborg

Chr. Mortensen
Tapetserermester
Tlf. 1361 Viborg

Ravns
Trikotagefabrik
Viborg

JENS THOMSENS EFTF.
T. Bak Larsen
Papirhandel - Bogtrykkeri -
Stempelfabrik
Tlf. 922 Viborg

Damppressen
Hjultorvets Renseri
Viborg Tlf. 1272
E. Hjortballe Larsen

TÆPPEHUSET
Gravene 30 Tlf. 2151
Viborg

Kino-
PALÆET
Telefon 346
Viborg

WILLY W. JENSEN A/S
Konfektionsfabrik . Børne- og Drengekonfektion
Ll. Sct. Hansgade 29 Tlf. 1790 Viborg

Velkommen i »PALÆ«
Viborg Borger- og Håndværkerforening
Tlf. 881
Niels Bugges Kro og Bækkelund
Pavillionen.

Peter Israelsen
Guld - Sølv - Ure
Viborg

Viborg Maskinforretning
Tlf. Viborg 1899
Landbrugsmaskiner

MARTIN LAUTRUP
Viborg

Engelsk
Herre-Magasin
Vestergade 20 Viborg

Aut. V.W. Forhandler
Peter Wraa
Rødkærsbro Tlf. 13
Viborg Tlf. 676

Midtjydsk
Reservedelslager
v/ Agner Sørensen
Gravene 30 Viborg

Svend R.
Herre- og Drengeskiviping
Viborg

GAVE-MAGASINET
O. Schibler
Mathiasgade 22 Tlf. 880
Viborg

Viborg-Hobro Rutebiler
Turistvogne udlejes
Peter Hans Vesterbrogade 16
Viborg Tlf. 1027

CENTRAALKIOSKEN
Gravene 2
Tlf. 1160 Tlf. 1160
Viborg

S. C. Christensen
Snedkermester
Ll. Sct. Hansgade 12 Tlf. 1473
Viborg

A/S Jydsk
Hammerværk
Viborg

og militære forberedelser til disse krige, at styrke den Røde Hær — dette proletariats mægtige våben — og at uddanne de arbejdende masser i krigskunsten. Det er et skærende modsætningsforhold mellem imperialisternes politik med at dyngte våben sammen og deres hykleriske tale om fred. Der er imidlertid ikke nogen sådan modsætning mellem sovjetregeringens forberedelser til forsvar og til en revolutionær krig og en konstant fredspolitik. Det proletariske diktators revolutionære krig er blot en fortsættelse af den revolutionære fredspolitik »med andre midler«.

»Vi lever ikke alene i en stat, men inden for et system af stater, og sovjetrepublikkens eksistens side om side med imperialistiske stater gennem længere tid er utænkelig. Den ene eller den anden part må sejre til sidst. Og før denne slutning indtræffer, vil en række frygtelige sammenstød mellem Sovjetrepublikken og de borgerlige stater være uundgåelige. Det betyder, at hvis den herskende klasse, proletariatet, ønsker at bevare herredømmet, må den bevise sin evne hertil ved hjælp af sin militære organisation.«

»Vi må se i øjnene, at enten må de, der ønsker at forårsage vor ødelæggelse, gå til grunde, de, som vi mener, må gå til grunde, — og i så fald vil vor Sovjetrepublik leve videre — eller kapitalisterne vil leve og i så fald går republikken til grunde.«

Nødvendige voldshandlinger

I Lenins udv. værker, 1943, bind III, side 313 forklares, hvorfor Sovjet har brug for en hær:

»Der er brug for den revolutionære hær, fordi de store historiske spørgsmål kun kan løses gennem voldshandlinger, og organisation af voldshandlinger i den moderne kamp er en militær organisation.«

Krigen skal forsinkes

Stalin taler i: Sochineiya, udg. Moskva 1949, bind X, side 288-89 om betydningen af at forsinke krige:

»Vi kan ikke glemme Lenins udtalelse om, at en stor del af spørgsmålet om vor opbygning afhænger

af, hvorvidt det lykkes os at sinke krigen mod de kapitalistiske lande, som er uundgåelig, men som må udskydes, enten indtil den proletariske revolution modnes i Europa, eller indtil kolonirevolutionerne tilspidser, eller endelig indtil kapitalisterne bekrigter hinanden om deling af kolonierne. Derfor er opretholdelse af fredelige forbindelser med kapitalistiske lande en tvungende nødvendig opgave for os. Grundlaget for vore forbindelser med kapitalistiske lande består i at tillade samtidig eksistens af to modstridende systemer.«

Bedrag mod folket

I Lenins udv. værker udg. 1943, bind V side 237 tales der om betydningen af fredsprogrammer:

»Ethvert »freds«-program er bedrag mod folket og hykleri, medmindre dets hovedformål er at forklare masserne behovet for en revolution og at støtte, hjælpe og udvikle massernes revolutionære kamp, som blusser op overalt ...«.

Stadig gyldighed

I Bolshevik nr. 14, august 1945, side 14 tilsiges der solidaritet med Lenins tanker:

»Det er velkendt, at visse tanker, som Lenin har udviklet og fortolket, i løbet af Leninismens udvikling er blevet berigede gennem den nye erfaring, som Partiet har erhvervet sig efter Lenins død. Men det er ligeså velkendt, at alle fundamentale ideer og principper inden for Leninismen i vor tid ikke alene har bevaret den styrke, de besad mens Lenin var i live, men tilmed har øget deres betydning.«

Tænker man på samarbejde med kommunister, må man forinden gøre sig klart, om man er på linie med de anførte tanker.

Vi nærer ikke tvivl om, at mange ikke-kommunistiske fredsue-sympatisører ville falde fra, hvis de satte sig grundigt ind i tingene og gjorde op med sig selv, hvilken sag de ønsker at tjene, og hvilken sag de med kommunistisk bistand i virkeligheden kommer til at tjene.

Initiativkomiteens kraftigste skyts

rettes hele tiden mod *Vesttysklands* genoprustning. Vi ved meget vel, at man i programmet taler om en aktion mod *tyisk* genoprustning. Man er derved dækket, men hele propagandaen får en meget alvorlig slagside ved, at man fortier, at det der forberedes i *Vesttyskland*, allerede forlængst er sket i det russisk besatte *Østtyskland*. En og anden fra Initiativkomiteen undskylder sig med, at det, der sker i Østtyskland, ved man ikke så særlig meget om. Alene det, at spørgsmålet er vanskeligt tilgængeligt, giver det jo fordægtighedens præg.

Uvidende om, hvad der sker i Østtyskland, er vi dog ikke, og vi skal i den forbindelse henvise til artiklen side 189. Den kan være oplysende, hvis man endnu er uvidende.

F-k.

(Fortsat fra side 195)

og at vi derfor med sorg har set et nyt gestapo opstå i landene mod Øst, havde man givet et bidrag til realitetsdrøftelser.

Kunne vi som modstandsfolk komme og sige til de vestlige lande, at der mod Øst findes stater med udelukkende fredelige hensigter, lande med en anstændig form for demokrati — altså et statsstyre uden gestapo — kunne vi med styrke kræve oprustningen overalt i Vest opgivet.

Men det kan vi ikke, så længe man i Øst ofrer mange gange så meget til militærudgifterne som i Danmark og så længe man i Øst lader ordet demokrati dække over begreber, der intet har med ytringsfrihed at gøre.

Ethvert brev bør forsynes med vore smukke mærkater i farvetryk.

Vi har to at vælge imellem:

1. Bernadotte-mærkatet med hans billede.
2. Kammeraternes Hjælpefonds mærkat.

Begge mærkater foreligger i ark med 25 stk. à 10 øre og fås ved at indsende beløbet til giro 780, Kammeraternes Hjælpefond, St. Kannikestræde 10, København K.

De indkomne beløb går til fondens hjælpearbejde.

FOTORAMA

Tlf. 659

Viborg

Herreekvipering

Hans Albrechtsen

Viborg

Ernst Gyldenløves

Tlf. 851

Bogbinderi

St. Sct. Mikkelsgade 14 Viborg

Indbinding af Tidsskrifter m. m.

Ernst Lauritzen

Viborg

Automobilforretningen »Vulkan«

Aut. G. M. Forhandler

K. Knudsen

Holstebro

Tlf. 1100 (fl. Lin.)

Klakring Savværk**Karby Hotel**

Tlf. 47

Mors

S. Hornbak

Nykøbing M

Tlf. 115

Eiler Cortsen

Urmager - Optiker - Guldsmed

Nykøbing M

Fox Skotøjsmagasin

A. m. b. A.

Kirketorvet

Nykøbing M

Otto Reppien

Skanderbrog

Tlf. 234

Aktieselskabet

Chr. M. Elgaard

Skanderborg

A. Jørgensens

Æskefabrik & Bogbinderi

Klosterport 9

Århus

Savmøllen i Ullerslev

Tlf. 210

Kasser til ethvert formål

*Viborg Byes og Omegns Sparekasse***Privatbanken for Viborg og Omegn**

AKTIESELSKAB

Skow & Co. 1/2

Viborg

**JUNGS
BOGHANDEL
STEPHAN AGGER**

Skive

Aktieselskabet

MORSØ BANK**Hvidbjerg Brugsforening**

pr. Karby Tlf. Ø. Hvidbj. 3

Jørgen Brandt

Nykøbing Mors

Karl N. Andersen

Karby Mors

Tlf. 9

Brødrene Andersens Eftf.

A. Halse

Algade 4

Nykøbing M.

Johs. Jensen

Magasin du Nord

Nykøbing Mors

Emil Paaske

Isenkram - Glas - Porcelæn

Nykøbing M

Tlf. 545

A. BLØM

Slotsholmen

Maskiningeniør

Skanderbrog

IMPORTA

Sdr. Ringgade 2

Århus

A/S Auning

Savværk og Tømmerhandel

O. D. Andreasen A S

Civilingeniør . Entreprenør

Bruunsgade 62 Århus Tlf. 31143

**Kugle-
lejer
Rulle-
lejer**

Otto Wistisen

Søndergade

Århus

Tortur udførtes til tonerne af tysklandssangen

Dommene over sadisterne fra Struthof-Natzweiler

Der var stille som på en kirkegård, da det franske militærtribunal i den store sal i Metz afsagde dødsdommene over den tidligere kz-lejrkommandant Hartjenstein fra Struthof (Natzweiler) og hans fem underordnede, der af anklageren betegnedes som »notoriske drabsmænd«. Der blev også fældet dødsdom over de 43 medhjælpere, der enten ikke har kunnet findes mere eller nu lever i andre lande under påtaget navn.

Uanfægtet som i »gamle dage«, da de lige så uanfægtet morede sig med at overvære deres ofres planmæssige udryddelse, stod de seks i retten i Metz, skriver Flensborg Avis. Deres ofre stammede fra alle lande og samfundslag i Europa. Blandt de 2000 vidner var danskere, tyskere, hollændere og franskmænd, gejstlige, arbejdere, gamle og kvinder. I 3000 tilfælde har man kunnet fastslå navnene på ofrene og på dem, der deltog i mordene. 83 har med sikkerhed kunnet sigtes for mord og grusomheder, men kun 16 lykkedes det at stede for domstolen. Af 10.000 ofre mangler man ethvert spor og enhver oplysning om deres endeligt; ikke engang gravene findes. Thi Struthof-lejren, hvor der i tiden 1940—45 udslettedes over 13.000 menneskeliv, var indrettet så »hensigtsmæssigt«, at den varme, der opstod ved forbrændingen af ligene, som skubbedes ind i ovnene, stabiet op på tipvogne, udnyttedes til at opvarme baderummenes vand med. End ikke asken af de ulykkelige bisattes, men »udnyttedes« som foreskrevet i »Program for Kolonihaver«.

Frosset ihjel på appelpladsen

Efter at have drukket hele natten igennem udkommanderede lejrledelsen d. 2. december 1941 alle ofrene — kvinder som mænd — til appel. Nøgne stod de ulykkelige i

to timer i 12 graders kulde på appelpladsen, indtil 23 var frosset ihjel. De fanger, som omkom ved videnskabelige eksperimenter, led en blid død i sammenligning med de ofre, som vagtmandskabet hængte eller skød.

En bølge af forfærdelse og opildelse gik gennem retssalen i Metz, da det blev skildret, hvordan en 16-årig pige nøgen var blevet hængt op ved benene og måtte lide, indtil døden udfriede hende. Morder-eliten sad på skamler ved siden af galgen og grinede satanisk, medens den unge pige led. Kvindelige fanger, der allerede var for afkræftede til medicinske eksperimenter, der foretoges uden bedøvelse, fik på en professor Hirts foranledning ekstraforplejning, så »de kunne komme noget federe på bordet«.

Som også ofte inden for værne magten var fanger med intelligens og af bedre herkomst en særlig skydeskive for SS-mændene. Vandsuppen blev hældt ud på cementgulvet, og fangerne måtte slikke den op som hunde. Også tidligere ministerpræsident Lüdemann, nu SPD-medlem af landdagen i Kiel, har ofte måttet sidde lænket i en kæde foran et hundehus.

K-z-fangerne i Struthof måtte synge Tysklands-sangen, medens SS-bødlerne pryglede og slog ihjel. »Unterscharführer« Ehrmannstraut slog engang ved uddelingen af middagsmaden med suppeskeen hjernen i stykker på en fange — og fortsatte derpå uanfægtet med uddelingen af suppen. Andre medlemmer af vagtmandskabet betragtede det som en sport at lade deres blodhunde rive fangerne ihjel.

Tilstanden var så forfærdende, at værnemagts-soldater, der var udkommanderet til at stå vagt uden for lejren, foretrak at melde sig frivilligt til fronttjeneste, skønt de var sendt på »rekreation til Stras-

bourg«. De blev vanvittige af at høre k-z-fangernes dødsskrig.

Men de anklagede ved militærretten i Metz holdt det ud i fire år. Fanger, som ikke mere kunne arbejde, blev sendt i gaskamre og derpå brændt i krematoriet.

En forbryder-elite

Som vidner i Metz var mødt tyske socialdemokrater, danske konservative, franske gejstlige og jugoslaviske arbejdere. Der fandtes ingen europæisk nation og ingen samfundsklasse, som ikke var repræsenteret blandt ofrene.

De anklagede viste intet tegn på anger. Deres sidste ord, før dommen faldt, var ikke andet end fraser. En af dem ville styrte sig over vidner, som skildrede, hvordan bødlen på anklagebænken gennem systematiske spark havde trådt en fange ihjel. En anden af de anklagede erklærede, at »han gerne, for at mildne hadet mod Tyskland ville ofre sit liv for at fremme forståelsen mellem Frankrig og Tyskland«.

I Metz er den sidste proces mod mordere fra Europas værste tid nu forbi; retten er blevet hævet. De tyske statsborgere, der lykkeligt, men med varigt mén er undsluppet helvedet i Struthof, skal nu være med til at betale disse menneskeuhyrers forsvarere med skatteborgernes penge. Da vidnerne, efter at dommen var faldet, endnu sad en stund, var man enig om, at der findes forbrydere i alle lande, men i Struthof var der samlet en forbryder-elite, som Tyskland egentlig burde have distanceret sig endnu skarpere fra, end tilfældet er.

Personen skal kaste glans over embedet, ikke omvendt.

Dansk ordsprog

Berømmelse bør altid bedømmes efter de midler, man har brugt for at opnå den.

La Rochefoucauld.

Det er svært at rette sig efter Guds vilje, når man selv har en.

Johs. Olsen

Metalstøberi

Bøgegade 3

Århus

E. ROSBY

*Autodele - Udstyr - Værktøj
en gros*

Østergade 42 Tlf. 30555 - 30450
Århus

Gottlieb

Tordenskjoldsgade

Århus

ROBERT BECH

Sagfører cand. jur.

Guldsmedegade

Århus

B. Junge

Konfektionsfabrik

Østergade 25

Århus

Tlf. 12430

Farveri »**HAKO**« Renseri
Hansen & Kærgaard

Mejlgade 37

Århus

Tlf. 27850

VIBY

Brændselsforretning

Laur. Jensen

Nordbyvej 3

Viby J.

Tlf. 41097

Aktieselskabet J Y K O

AABYHØJ

A/S Chr. Faber

Rosenkrantzgade 23

Århus

Tlf. 21633

P. Pedersen & Søn

*Savværk — Maskinsnedkeri
Listefabrik*

Århus

Aarhus Lervarefabrik

v/ S. Nielsen

Skovvangsvej 17

Tlf. 68257

**JYDSK
KJOLE INDUSTRI**

Aarhus

Dampvaskeriet

»Stadion«

Jens Baggesensvej 33

Århus

Tlf. 67985

Demokraten

Aarhus

L. Marstrand Nielsen

Vester Allé

Århus

Hotel Kragelund

HØJBJERG

Højbjerg Møbelfabrik

J. Ellegaard Petersen

Tværevej

Tlf. Århus 70275

RIO Biografen

Højbjerg

Livsforsikringsselskabet

JYLLAND

gensidigt

Århus

LOCKEYS

Århus

**Mollers
AUTOLAKERERI**

Helgolandsgade 14

Århus

Trælastimporten

v/ K. V. Jensen

AARHUS

Aarhus Traktor Lager

De Danske Mejeriforeningers Fællesorganisation

Aktieselskabet
Viby Tømmerhandel
VIBY J

Frederiksgades Tæppelager
Frederiksgade 40 Tlf. 29503
Århus

Århus Chrom Teknik
Knud Thiede
Århus

CHR. OLSEN
Litografisk Anstalt »AROS«
Århus

Einar Christensen
Glarmester
Vestergade 48 Århus Tlf. 5605

Fa. Engelbrecht Skotøj

Søndergade 17 - Århus

Aktieselskabet
BAGERNES RUGBRØDSFABRIK
Århus

Jydsk Træ- og Finerhandel
Bissensgade 12, Århus

Tlf. 20298

Jens Karners Eftf.

Århus

Michael Sørensen & Co.

Finlandsgade 4

Århus

Hugo Kragh

Nørre Allé 61

Århus

CHR. MADSEN

Købmand

M. Vahlsvej 21

Tlf. 13563

Århus

Michael Mikkelsen

Aut. Gas- og Vandmester

Tlf. 56058

Hasle — Århus

»WINSTON«

Herre- og Drengetøj

Adler Petersen

Jærgaardsgade 14

Århus

J. C. Halvorsen & Sønner

Kroghsgades Cementstøberi

Århus

Tlf. 25599 — 25847

A. Bundgaard Jensen

Oddervej 64

Højbjerg

R. Sandgaard

Højbjerg

Tlf. Århus 70077

N. C. NIELSEN

Autogummi - Vulkanisering

Jærgaardsgade

Tlf. 26590

Århus

R. P. C. Petersen

Skotøjsfabrik

Tordenskjoldsgade 25

Århus

Axolinfabriken

Østjydske Kemiske Industri

Viby J.

Forsikringsselskabet »**AROS**«

Svend Kristensen

»Centrum«

Frederiksgade 1

Tlf. 23755

Århus

Tlf. 29147

Århus Papirforretning A/S

JYDSK NEON A/S

Mejlgade 35, Århus

Tlf. 20340

P. HEDEGAARD

Tømrermester

Højbjerg - Tlf. Århus 70094

A/S AARHUS FLÆSKEHAL

MALERNES COOPERATIVE

Amaliegade 5

Århus

Århus Kaffeimport

H. Bjerregaard & Co.

Malermestre

Mejlgade

Århus

J. M. Jensen

Trikotage en gros

Fredens Torv 7

Århus

Kjole Lageret

St. Torv 15

Århus

CARL NIELSEN'S SØN

Guldwarefabrik

Århus

JYLLANDS PAPIR-VÆRK A/S

ÅRHUS

**Jyllands
Skilte Fabrik**

Asylgade 4

Århus

G. Jørgensens

Møbelmagasin

Frederiks Allé 49

Tlf. 23079

Århus

**Jydsk
Vægtfabrik**

Marselis Boulevard 125

Tlf. 40373

Århus

Thyge Stabell

*Sækkeforretning og
Pressefabrik*

Århus

Hermansen

Søndergade 56

Århus

Tlf. 23202

F. Storgaard

Skolebakken 7

Århus

Bent Lorenzen

Tandtekniker

Kongsvej 89

Viby J.

A/S Nielsen Holsts Eftf.

Maskinfabrik

Østergade 40

Århus

Tlf. 21435

Aarhus Amtstidende

Aarhus Stevedore Co.

N. C. NIELSEN

Manufaktur en gros

Frederiksgade 78

Aarhus

A/s L. Hammerich & Co.

Grønnegade 57-59

Tlf. 27155

Aarhus

Viggo Østergaard A/s

AARHUS

Panser-Ringen

Østergade 23

Tlf. 28266

Aarhus

Vejføringen ved Kruså er nu fastlagt

Bernadotte monumentet kan snart rejses

Det hænder jævnlige, at der rettes spørgsmål til os om, hvordan det går med Bernadotte-komiteens arbejde.

Vi har ladet spørgsmålene gå videre til komiteens formand, landsretssagfører Per Federspiel.

— Hvor mange penge er der til rest i dag af de indsamlede midler?

— 96,818,05 kr. De henstår i Den sjællandske Bondestands Sparekasse til så fordelagtige renter, det er muligt at få. Ved afsløringen af stenen i Kruså medgik der 2008 kr. Desuden er der senere fremsendt regninger på 2000 kr. De vil blive betalt i den udstrækning, der kan skaffes dokumentation for udgifterne. Billedhuggeren Forchhammer, der har lavet relieffet, skulle intet have, hvis der stod en fattig forening bag, 500 kr. hvis der stod en halvfattig, og 2000 kr. hvis der var anseelige midler til rådighed.

— Vil de resterende midler blive anvendt til rejsning af en ungdomsgård eller lignende?

— Midlerne er indsamlet til et monument, og så skal man efter min mening ikke bruge dem til noget andet.

— Hvornår kan det forventes at arbejdet vil komme til udførelse?

— Ved pinse var jeg dernede. Vejføringen er nu bestemt, og det medfører, at de forskellige monumenter, der allerede er rejst ved Kruså, skal flyttes. Der vil blive lagt en samlet plan, så der kan komme noget kønt ud af det. Det ministerielle udvalg er blevet forsinket i sit arbejde, da udvalgets formand, redaktør Frede Nielsen, er død. Der skal så vælges en ny formand, men det skulle jo nok kunne klares indenfor overskuelig tid.

— Er komiteen bundet til arkitekt Mackesprang?

— Det hævder hans organisation, men angående monumentets motiv er vi frit stillet.

F-k.

Fransk udgave af lægeundersøgelsen af k-z-lejrenes eftervirkninger.

Forholdet er nu videnskabeligt klarlagt.

Dansk Røde Kors har på fransk udsendt lægeundersøgelsen af eftervirkningerne af koncentrationslejrene. Udsendelsen er sket på foranledning af en række fangeforeninger i Europa. Man har meget ønsket at skaffe konkret og videnskabelig understøttet viden om forholdene. Mange tidligere k-z-fanger lever rundt omkring i de forskellige lande en kummerlig tilværelse. De bliver ikke forstået af myndighederne, og i mange tilfælde har deres nærmeste også svært ved at sætte sig ind i deres situation.

Den foreliggende franske udgave af undersøgelsen ligger nær op ad den tidligere udsendte engelske, men der er den meget væsentlige forskel, at den foreliggende franske udgave bringer resultaterne af overlæge Knud Hermann og dr. med. Paul Thygesens undersøgelse af de tidligere fanger gennem 8 år efter befrielsen. De to læger har fulgt et ret stort antal, og resultatet er blevet, at omkring 200 er blevet erklæret for 66% invalider. Dette forhold har man måttet tage hensyn til ved bedømmelsen af de pågældendes sager ved fastsættelsen af invalideerstatningerne.

Direktør Gunnar Hagen giver desuden en skildring af den sociale side af sagen. Der er ikke i de foreliggende 200 tilfælde tale om renteneuroser, men om virkelige invalider. Desuden gør dr. med. Henrik Hoffmeyer rede for undersøgelsesprincipperne.

Der er grund til at nævne, at grunden til, at Danmark ligger så klart i spidsen med klarlæggelse af den lægelige side af k-z-lejrenes eftervirkninger skyldes dr. med. Paul Thygesens utrættelige arbejde for at klarlægge forholdet.

For de skadelidte har det været en stor opmuntring, og for myndighederne er der en stor betryggelse i, at sagen nu er videnskabeligt undersøgt, da der vist altid hos

myndighederne er en vis tilbøjelighed til at stille sig tvivlende overfor sygdomme, der skyldes sjælelige skader. De rent legemlige volder jo på dette erstatningsmæssige område ikke så store vanskeligheder.

Adresserettelse.

Eggert Eriksen, Horsens, der i sidste nummer søgte korrespondanceforbindelse med belgieren De V. Alfred tidl. Beumontstraat 234, Geeraadsberge, Belgien bor Søndergade 41, Horsens, ikke som tidligere meddelt nr. 14.

Deres synder er tilgivet- omtrent.

Den alvorlige lærermangel har bevirket, at undervisningsministeriet har udsendt meddelelse om, at lærere, der er afskediget på grund af deres holdning under besættelsen nu kan få skolearbejde igen. De kan dog ikke opnå fast ansættelse.

Ved indsendelse af ansøgning om ansættelse skal de pågældende gøre myndighederne bekendt med grunden til afskedigelsen, og den ansættende myndighed kan forlange den afsagte kendelse fra tjenestemandsdømstolen forelagt.

Bestemmelserne kan forekomme noget uklare. Når en sag har været så alvorlig, at tjenestemandsdømstolens udtalelser har ført til afskedigelse, er der jo ikke megen mening i at pålægge skolemyndigheder nu i dag at afgøre, om straffen var rimelig eller ikke.

Meningen må være, at man har tænkt, at mindre syndere kunne slippe ind igen-delvis, hvorimod man kunne vrage de større.

Det næste spørgsmål bliver så, hvordan man vil tage mod de pågældende i lærerkollegierne.

Antallet af lærere, der mistede deres embeder på grund af deres holdning under besættelsen, er ganske lille.